

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Гуманітарний факультет
Кафедра психології та соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор ОНПУ

С. А. Нестеренко

« 28 » серпня 2020 р.

ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність: 053 – Психологія

Освітня програма: Психологія

Одеса, 2020

Програму виробничої практики склали: канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри психології та соціальної роботи В. А. Гузенко.

« 28 » 08 2020 р. В.А. Гузенко

Програма виробничої практики розглянута та затверджена на засіданні кафедри психології та соціальної роботи

Протокол №1 від 28 серпня 2020 року

Зав. кафедри В. В. Корнєшук

« 28 » 08 2020 р. Голова методичної комісії ГФ Г.В. Місюн

« 28 » 08 2020 р. Декан ГФ С. О. Колот

« 28 » VIII 2020 р. Начальник НМВ О. С. Савельєва

ВСТУП

Одним із найважливіших критеріїв ефективності роботи вищого навчального закладу у справі підготовки бакалаврів для професійної діяльності у галузі психології є те, наскільки успішно студенти ВНЗ можуть вирішувати у практичній діяльності найрізноманітніші завдання. Це залежить від того, наскільки глибоко вони оволоділи знаннями у відповідних галузях науки, уміннями і навичками застосування цих знань на практиці.

Специфіка підготовки бакалаврів з психології за спеціальністю 053 – психологія вимагає особливо ґрунтовної практичної підготовки. Тому необхідною частиною процесу підготовки фахівців є виробнича практика. Виробнича практика проводиться на III курсі з відривом від навчання тривалістю 3 тижні і передбачає активне включання студентів-практикантів у роботу конкретної соціальної або психологічної служби як помічників фахівців-психологів.

У період практики особливо інтенсивно проходить процес формування професійних умінь і навичок, оскільки вона проводиться в умовах, максимально наближених до майбутньої професійної діяльності, і, фактично являє собою організацію самостійної практичної діяльності, спрямованої на вирішення конкретних професійних завдань.

Важливими принципами організації практики є: зв'язок з життям; відповідальність змісту і організації вимогам, які пред'являються до фаху психолога; зв'язок з вивченням теоретичних курсів; комплексний характер, який передбачає реалізацію в процесі практики різноманітних функцій психолога та ін.

Практика допомагає студентам краще зрозуміти особливості та зміст роботи психологів, сприяє формуванню реалістичного підходу до майбутньої професійної діяльності.

В процесі практики встановлюються зв'язки між соціальним або психологічним закладом (службою) і вузом, що, з одного боку, допомагає впровадженню нових елементів у діяльність закладів (служб), а, з іншого – сприяє вдосконаленню навчальних планів і програм практики підготовки бакалаврів з психології.

Основним учбовим документом, що забезпечує проведення практики студентам, що здобувають ступінь бакалавра за спеціальністю 053 «Психологія» є учбова програма виробничої практики, яка складена на підставі «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». Вона забезпечує комплексний підхід до організації і проведення виробничої практики психологів.

Теоретичною базою виробничої практики є такі дисципліни:

- Загальна психологія;
- Вікова психологія;
- Психологія особистості;
- Психологічна діагностика;
- Професійно-етичні основи психологічної роботи
- Основи групової психокорекції;
- Основи психологічної самодопомоги;
- Соціальна психологія.

Можливими місцями проходження виробничої практики студентами 3 курсу спеціальності 053 – психологія є:

Благодійний фонд «Білий ангел», який дозволить сформувати навички взаємодії з людьми з обмеженими можливостями та дозволить ознайомитися з формами психологічної допомоги такими категоріями людей;

Благодійний фонд «Жива надія» - сформує навички психологічної допомоги з дітьми-сиротами, напів-сиротами та особами з обмеженими можливостями.

Благодійний фонд «Добрий самарянин» дозволить сформувати навички організації та надання психологічної допомоги членам багатодітних сімей, особами, які вийшли з місць позбавлення волі, самотнім людям похилого віку, дітям вулиці та іншим.

Благодійний фонд «Шлях до дому» є місцем проходження виробничої практики в роботі з дітьми-вулиці та внутрішніми переселенцями.

Одеський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді є базою для формування навичок надання психологічної допомоги клієнтам, які опинились у складних життєвих обставинах.

«Волонтерська психологічна служба» є базою для формування навичок надання психологічної допомоги тимчасово переміщеним особам, сім'ям учасників АТО, дітям з дитячих будинків, тощо

Психологічна служба дошкільного, шкільного або позашкільного закладу є базою для формування навичок надання психологічної діагностики, психологічної просвіти та надання психологічної допомоги дітям та їх батькам.

Основними обов'язками студента під час виробничої практики є:

- дотримуватись режиму роботи установи (організації) — бази практики та правил техніки безпеки на виробництві;
- проявляти вихованість, дотримуватись культури спілкування, зразкової поведінки, етики, ввічливості, професіоналізму;
- сумлінно виконувати програму практики та індивідуальні завдання;
- у визначений термін подати керівнику практики такі матеріали:
 - 1) робочий щоденник;
 - 2) звіт про результати виконаних робіт за програмою практики;
 - 3) завірену та підписану керівництвом установи характеристику студента, складену за результатами проходження практики і виконаної роботи.

Керівництво організації створює студентам-практикантам необхідні умови:

- надає робоче місце;
- визначає відповідального - викладача практики (або кількох викладачів) з числа найбільш досвідчених і компетентних працівників, які є в штаті соціального або психологічного закладу (служби);
- надає можливість студентам працювати під час практики в ролі дублера-фахівця або помічника (якщо дозволяють умови);
- допомагає студентам підібрати матеріал для виконання індивідуальних завдань;
- проводить зі студентами-практикантами інструктаж з охорони праці, техніки безпеки і внутрішнього розпорядку роботи даної організації;
- проводить зі студентами заняття, екскурсії, що знайомлять практикантів з новими формами роботи у сфері надання психологічної допомоги.

Керівник практики від організації:

- контролює виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку даної організації і у разі його порушення приймає відповідні заходи;
- забезпечує професійне консультування студентів у процесі практики, працює з групою, а також проводить індивідуальну роботу з студентами;
- здійснює контроль за веденням щоденника, виконанням індивідуальних завдань, підготовку звіту про практику;
- дає письмовий відгук про роботу студента під час практики та її оцінку, яка є підставою для зарахування заліку з практики.

Керівник практики з боку кафедри зобов'язаний:

- ознайомити студентів з програмою практики;
- провести інструктаж про мету і задачі виробничої практики, техніку безпеки;
- забезпечити студентів «щоденниками практики»;
- здійснювати загальне керівництво організацією і проведенням практики;
- бути членом комісії, що приймає у студентів залік по практиці.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Метою виробничої практики є підвищення рівня професійної підготовки психологів на підставі вивчення студентами сучасних форм організації роботи у сфері їх майбутньої професії, придбання навичок та умінь роботи конкретних сферах надання психологічної допомоги, підвищення рівня компетенції в області менеджменту невиробничої сфери.

Студенти повинні знати основні державні нормативно-правові документи, які регулюють діяльність соціальних закладів та психологічних служб, постанови, інструкції, розпорядження місцевих органів, які впливають на розвиток видів психологічних послуг у регіоні; сучасні тенденції в політиці надання психологічної допомоги населенню; етичні стандарти в практиці психолога; теорію і практику проведення спостережень, зокрема за практичною психологічною, психотерапевтичною або корекційною роботою; соціально-психологічні методи і методики, які використовуються в діяльності соціальних закладів та психологічних служб.

Студенти-практиканти повинні також знати організацію місцевої інфраструктури і розвитку соціальних служб, специфіку роботи конкретних соціальних закладів: у системі освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення і т.д.

Основні завдання виробничої практики:

- загальне ознайомлення з діяльністю організації, специфікою її управління, нормативно-правовою базою, що регулює діяльність установи та надання психологічної допомоги клієнтам, етичними засадами професійної діяльності психолога;
- технологією організації психологічної допомоги у організації – бази практики;
- ознайомлення з формами та методами психологічної допомоги, які впроваджені у організації;
- виконання конкретних завдань по оволодінню уміннями і навичками психолога.

Незалежно від того, де надається психологічна допомога, психолог повинен оволодіти уміннями:

- чітко визначати суть проблеми клієнта;
- виробляти відповідний план дій;
- забезпечувати практичну реалізацію плану;
- давати правильну оцінку результатам виконаної роботи (визначення рівня вирішення проблеми і успішності втручання психолога).

В цьому є суть всієї практичної психологічної роботи як з окремими індивідами, так і з групами. Первинні уміння і навички, необхідні для забезпечення цієї роботи на відповідному професійному рівні, формуються у майбутніх спеціалістів під час проходження ними практики у різних соціальних закладах та психологічних службах.

2. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

2.1. Організація і керівництво

Офіційною основою для проведення практики студентів є договір, який складається між вузом і підприємством (базою практики).

Студенти направляються на практику у встановлені строки на відповідні бази практики, згідно із спеціальним наказом по вузу, попередньо погодженим із керівниками базових підприємств. Практикою студентів керують представники від бази практики та кафедри психології та соціальної роботи ОНПУ.

Під час виробничої практики студенти зобов'язані повністю виконати програму практики, вести щоденник, виконати загальні та індивідуальні завдання, підготувати звіт по практиці.

Під час виробничої практики і написання звіту необхідно використовувати літературу за фахом, нормативні документи та інші виробничі матеріали залежно від профілю виробничої практики.

До таких джерел відносяться:

- статут підприємства, нормативно-правові акти, що регулюють діяльність організації;
- положення про діяльність психолога установи – бази виробничої практики;
- методичні вказівки щодо впровадження форм і методів роботи, що існують у організації.

Окрім літератури та матеріалів за фахом, запропонованих базою практики, студент може вивчити і використати в звіті додаткові джерела: статuti, положення, інструкції, статті в наукових журналах та інших виданнях.

Виробнича практика студентів є частиною навчального процесу, але у виробничих умовах. Тому дуже важливо поєднувати практичну діяльність студентів протягом практики з навчальними заняттями, які проводяться в формі лекції та диспутів по окремим проблемам виробництва. Для цього при плануванні робочого часу студента протягом практики треба проводити лекційні заняття (або екскурсії) в кінці робочого тижня, даючи можливість студентові самостійно виконувати програму практики в перші дні тижня.

Для виконання програм практики студентам необхідно виконати загальні та індивідуальні завдання практики.

2.2. Загальні завдання

Для успішного виконання програми виробничої практики студент повинен виконати всі загальні та два індивідуальних завдання. Загальні завдання є обов'язковими для всіх студентів, незалежно від місць проходження практики. Індивідуальні завдання закріплюються керівником практики від ОНПУ за кожним студентом окремо.

Перелік загальних завдань.

1. Надати загальну характеристику установи - бази виробничої практики (повна назва, юридична адреса, форма власності, підпорядкування, рік заснування, мета діяльності, нормативно-правові акти, що регламентують діяльність установи/служби; загальна характеристика клієнтів, яким надається психологічна допомога у організації).
2. Навести організаційну та функціональну структури установи/служби; визначити роль (функцію) психолога у діяльності установи-бази виробничої практики.
3. Визначити та описати категорії клієнтів соціального закладу або психологічної служби – бази практики.
4. Визначити етичні принципи надання психологічної допомоги, які є основою взаємовідносин «психолог – клієнт» для бази практики.
5. Визначити цілі та задачі психологічної допомоги, які є типовими для даної установи/служби; визначити критерії ефективності надання психологічної допомоги.
6. Навести теоретичне обґрунтування практичної діяльності з надання психологічної допомоги – бази практики.
7. Описати методи психологічної роботи, які притаманні установі/службі – бази практиці.
8. Визначити форми надання психологічної допомоги (надати приклади).

2.3. Індивідуальні завдання

Одним з головних питань практики є виконання індивідуальних завдань. Кафедра психології та соціальної роботи завчасно складає зразковий список індивідуальних

завдань, спрямованих на активізацію діяльності та ініціативи студентів і розширення їх кругозору за фахом. Індивідуальне завдання, його зміст уточнюється керівником бази практики в перший тиждень виробничої практики. Індивідуальні завдання студенти виконують самостійно, керуючись консультаціями викладачів кафедр, керівників практики від організації, літературою і документацією бази практики. Вдало виконані індивідуальні завдання по практиці можуть стати докладом на науковій студентській конференції. Матеріали індивідуального завдання оформляються окремим розділом звіту практики.

Зразковий список індивідуальних завдань

1. Проаналізуйте, застосування яких теорій або психодіагностичних методів зможе, на Вашу думку, розвинути діяльність соціальної установи / психологічної служби або підвищити ефективність її діяльності.
2. Опишіть переваги і недоліки надання психологічної допомоги.
3. Проаналізуйте психолого-педагогічні методи і форми роботи, які використовуються у практиці закладу / служби – бази практики.
4. Опишіть фази індивідуальної роботи з клієнтом в організації, що є базою практики.
5. Особливості роботи на «телефоні довіри», притаманні організації, що є базою практики.
6. Визначте психологічні особливості клієнтів установи – бази практики. Проаналізуйте, які психологічні теорії доцільно використовувати для підвищення ефективності діяльності психолога; наведіть відповідні форми роботи.
7. Визначить основні методи психологічної діагностики, що використовуються у практиці закладу / служби.
8. Зробіть діагностику вікових особливостей розвитку одного пізнавального процесу (на вибір студента: сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, уяви). Дослідження проводиться в групі (класі) молодших школярів, підлітків, старшокласників.
9. Провести психологічну діагностику темпераменту, характерологічних та особистісних властивостей клієнтів закладу / служби.
10. Провести профорієнтаційну діагностику школяра або клієнта соціального закладу / психологічної служби.
11. Провести дослідження міжособистісних стосунків у групах школярів, підлітків або старшокласників (соціометрія, рефентометрія, тощо).
12. Провести діагностику моторної обдарованості школярів, підлітків або старшокласників.
13. Провести дослідження особливостей психологічної адаптації школярів.
14. Провести психологічну діагностику готовності дитини до школи.
15. Провести діагностику творчих здібностей учнів або вихованців дошкільного, шкільного та позашкільного закладу.
16. Провести психодіагностику психічного стану (тривожність, агресивність, тощо).
17. Проаналізуйте можливість використання соціально-психологічного тренінгу в організації, де проходить практика; наведіть можливі цілі та напрямки тренінгу.
18. Розробити зміст професійної компетенції працівників соціальної установи – бази практики.
19. Проаналізуйте антицеденти, які впливають на розвиток емоційного вигорання у співробітника даної організації.
20. Проаналізуйте зв'язок особистісних особливостей і стратегії поведінки робітника з вигоранням.
21. Наведіть, відповідно з умовами та конкретними проявами вигорання, рекомендації по його корекції.

22. Запропонуйте, виходячи з особливостей негативних наслідків роботи, програму профілактики вигорання у робітників конкретного професійного профілю.
23. Запропонуйте програму тренінгу як метода корекції та профілактики наслідків стресу та вигорання.
24. Розробити план-конспект просвітницької лекції для батьків дошкільного, шкільного або позашкільного закладу за запитом.
25. Розробити план-конспект просвітницької лекції для підлітків та старшокласників за запитом.
26. Розробити план-конспект просвітницької лекції для клієнтів закладу/служби.
27. Розробити просвітницький плакат на тему: «тривожна дитина», «агресивна дитина», «сором'язлива дитина», тощо за запитом установи/служби).

2.4. Форми проходження виробничої практики:

Практика зумовлює реалізацію певної послідовності форм взаємодії студентів зі спеціалістами в галузі управління.

На першому етапі – це взаємовідносини типу «лектор-слухач».

На другому етапі – практична робота студентів у діяльності певного структурного підрозділу соціальної або психологічної служби під наглядом співробітників та керівника відділу.

На третьому етапі – самостійна робота студентів під час реалізації конкретного завдання.

На четвертому, заключному етапі – розробка пропозицій з удосконалення діяльності структурного підрозділу.

2.5. Заняття і екскурсії під час практики:

Для успішного виконання програми виробничої практики керівництво організації проводить зі студентами заняття у формі лекцій, бесід, екскурсій. Ці заняття спрямовані на знайомство практикантів з новими формами роботи і управління в організаціях сфери соціальної роботи. Тематика і план проведення лекцій, бесід складаються керівниками практики від організації і доводяться до студентів в перший тиждень практики. Таких занять повинно бути не більш 4-5 (по 1,5-2 години). Для проведення цих занять залучаються кваліфіковані працівники бази практики.

З метою отримання студентами найкращих уявлень про базу практики, розширення кругозору, ерудиції за фахом керівництво організації пропонує студентам декілька екскурсій.

Екскурсії припускають відвідування відділів і підрозділів соціальної установи або психологічної служби з метою вивчення специфіки їх роботи і форм управління.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Вимоги до компетентностей, знань та умінь визначаються галузевими стандартами вищої освіти України для спеціальності 053 – «Психологія» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти.

В результаті проходження виробничої практики студент повинен отримати наступні компетентності та результати навчання:

Компетентності, якими має володіти студент:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності:

- СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
 СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
 СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
 СК11. Здатність дотримуватися норм професійної етики.
 СК12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

В результаті навчання студент повинен:

- ПРН 1. (З, У/Н) Визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
 ПРН 2. (З) Демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
 ПРН 5. (З, ВА) Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
 ПРН 7. (У/Н) Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
 ПРН 8. (У/Н) Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії, формулювати розгорнутий аналіз та тези досліджень.
 ПРН 12. (У/Н) Скласти та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до запиту.
 ПРН 13. (К) Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно -вікові особливості.
 ПРН 14. (У/Н,К) Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.
 ПРН 15. (ВА) Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.
 ПРН 16. (З,ВА) Знати та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.
 ПРН 18. (ВА) Розуміти важливість збереження здоров'я (власного й навколишніх) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При проведенні виробничої практики кафедра здійснює безперервний контроль. Для цього проводиться необхідна робота перед початком практики: оформлення наказу ректора на проведення практики, підготовка щоденників та інших документів практики, розробка індивідуальних завдань, проведення нарад по практиці, контроль проведення практики і підсумкові збори студентів за результатами практики.

Кафедра призначає керівників практики на кожен базу практики, які здійснюють контроль за практикою і вирішують всі питання, пов'язані з виконанням програми практики.

На протязі проведення практики керівники (від організації, кафедри) контролюють заповнення студентами щоденників, робочих журналів, хід виконання програм практики й індивідуальних завдань, а в кінці практики пишуть у щоденниках відгуки (характеристики) за результатами практики, які засвідчуються печаткою організації або установи і підписом його керівника.

По завершенні практики студенти захищають підготовлені звіти по практиці (з оцінкою їх якості) на спеціальних комісіях, до складу яких включаються керівники практикою організації, кафедри, а також провідні спеціалісти організації або установи.

Комісії оцінюють результати практики диференційно. Одержані при цьому оцінки (бали) зараховуються потім в навчальному процесі для оцінки успішності студентів.

Загальна організація та контроль за проведенням виробничої практики в апаратах управління здійснює керівник практики від ВНЗ. Виконання програм практик здійснюється відповідно до складеного студентом та затвердженого керівником практики від університету індивідуальним планом практики, який включає етапність та термін виконання завдань практики.

Індивідуальний план заноситься в щоденник практики студентом і хід його виконання контролюється як керівником від вищого навчального закладу, так і керівником від управлінської установи.

Контроль за якістю проходження студентом виробничої практики проводиться керівником від ВНЗ на загальновідомих принципах навчання в університеті згідно з всією програмою практики, а контроль керівником практики від управлінської установи передбачає щотижневу перевірку щоденника щодо виконання студентом програми практики. За результатами проходження практики керівником практики від бази (управлінської установи) складається характеристика-відгук на студента.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Заключним документом виробничої практики є звіт, підготовлений студентом за програмою практики. Звіти по практиці разом зі щоденниками (повністю оформленими) подаються на кафедру. Звіти складаються з урахуванням вимог ЄСКД.

Звіт об'ємом приблизно 10-15 сторінок рукописного тексту повинен повністю відповідати програмі практики і включати матеріали по виконанню загальних та індивідуальних завдань.

Звіти повинні мати таку структуру:

- титульна сторінка (підписується керівниками практики від підприємства і кафедри, і засвідчується печаткою підприємства);
- зміст;
- вступ;
- основна частина звіту (оформляється відповідно до пунктів загальних та індивідуальних завдань);
- оцінка набутого досвіду та можливі пропозиції щодо поліпшення організації діяльності даної установи (закладу);
- висновки;
- перелік використаних джерел;
- додатки;

Звіт оформлюється на аркушах формату А4. Весь звіт зшивається для навчального користування.

6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Завершальним етапом виробничої практики є підведення підсумків, які проводяться на кафедрі після повернення студентів з практики за участю керівників практики від кафедри. При цьому аналізуються наслідки практики взагалі і по окремим базам, визначається якість виконання окремих індивідуальних завдань за період практики (особливо проблемного характеру), визначаються недоліки і позитивні моменти практики, проводиться обмін думками студентів і викладачів про хід практики. За підсумками

практики кафедра складає звіт. Результати складених звітів по практиці на комісіях заносяться до екзаменаційних відомостей.

Студенти, які не виконали програму практики і одержали негативні відгуки з бази практики або негативні оцінки при захисті звіту, відрховуються з навчального закладу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ ЗГІДНО ВИМОГ МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОЇ І КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ:

- **ступінь** виконання студентами завдань практики;
- **якість** теоретичних знань, проявлених під час практики та їх відображення у звітній документації;
- **рівень** сформованості умінь та навичок практичної роботи студентів як майбутніх фахівців.

Оцінка якості засвоєння дисципліни та її окремих елементів, проводиться, відповідно до таблиці, де приведені європейська, 100-бальна і державна шкали.

Шкали оцінювання					Визначення якості навчання
Національна	Бальна			ЄКТС	
	5	12	100		
Відмінно	5	10 - 12	90 - 100	A	Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок (відмінно)
Добре	4	7 – 9	82 - 89	B	Вища середнього рівня з кількома помилками (дуже добро)
			75 – 81	C	В загальному правильно виконане завдання з певною кількістю суттєвих помилок (добре)
Задовільно	3	4 – 6	67 – 74	D	Непогано, але зі значною кількістю недоліків (задовільно)
			60 - 66	E	Виконання задовольняє мінімальним критеріям (достатньо)
Незадовільно	1- 2	1 - 3	35 – 59	FX	Не задовольняє мінімальним критеріям, потрібна додаткова праця над дисципліною та повторне складання (незадовільно)
			0 - 34	F	Не задовольняє мінімальним критеріям, потрібне повторне навчання (погано)

Студент допускається до складання диференційованого заліку з виробничої практики у разі виконання програми практики в повному обсязі.

Зміст критеріїв оцінювання результатів виробничої практики:

Оцінка «**відмінно**» – всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння студента застосовувати і творчо використовувати теоретичні знання, пов'язані з особливостями і засобами управлінської діяльності. Продемонстрована активність та ініціативність у виконанні управлінських завдань та взаємодії з керівництвом, співробітниками та відвідувачами установи. Звіт подано у встановлений термін, який містить усі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст

роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету, завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».

Оцінка **«дуже добре»** – завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння студента застосовувати теоретичні знання, пов'язані з особливостями і засобами управлінської діяльності. Продемонстрована активність та ініціативність у виконанні управлінських завдань та взаємодії з керівництвом, співробітниками та відвідувачами установи. Звіт подано у встановлений термін, який містить усі структурні елементи. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «дуже добре».

Оцінка **«добре»** - завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань допускалися незначні помилки. Виявлено вміння застосовувати теоретичні знання, пов'язані з особливостями і засобами управлінської діяльності. Звітна документація оформлена згідно вимог. У щоденнику студента-практиканта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «добре».

Оцінка **«задовільно»** - завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Виявлялися проблеми у взаємодії з керівництвом, співробітниками або відвідувачами установи. Звітна документація недооформлена або оформлена з помилками. Щоденник невірно оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка **«достатньо»** - завдання виконано з помилками. Всі завдання практики виконувалися, але допущені неточності. Документація оформлена неповно, з помилками. Щоденник недооформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».

Оцінка **«незадовільно»** - завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту, не сформовані вміння проводити відповідні види психологічної допомоги. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутні щоденник, характеристика-відгук.

7. ЛІТЕРАТУРА

1. Баришполь С. В. Психологічні ігри з елементами тренінгів у початковій школі: вчителю та психологу. / С. В. Баришполь. – Х. : Вид. група «Основа», 2019. – 158 с.- Режим доступу: http://osnova.com.ua/preview/book/6604/Borishpol_Psiholog_Igry.pdf
2. Гузенко В. А., Тодорцева Ю. В. Психологічна діагностика. Навчально-методичний посібник / В. А. Гузенко, Ю. В. Тодорцева. – Одеса, 2018. – 268 с.
3. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби: [метод. рек.] / авт.-упор.: В. М. Горленко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук; за заг. ред. В. Г. Панка. – Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2018. – 106 с. – Режим доступу до посібника: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/minimumi.pdf>
4. Ільченко І. С. Арт-терапія: навчальний посібник для студентів. – Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2013. – 150 с.
5. Максименко С. Д. Експериментальна психологія (дидактичний тезаурус): навч. пос. / С. Д. Максименко, Є. Л. Носенко. – К.: МАУП, 2002. – 128 с.
6. Наугольник Л. Б. Психологія стресу: підручник / Л. Б. Наугольник. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 324 с.

7. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу: Навчальний посібник // Уклад.: О. М. Шевчук. – Умань: ПП Жовтий, 2011. – 133 с. – Режим доступу до підручника:

<https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4856/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%B7%20%D0%A2%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%96%D0%BD%D0%B3%D1%83.%D0%A8%D0%B5%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA.%202011.pdf>

8. Основи практичної психології / за ред. В.Г.Панка. –3-є вид. – К.: Либідь, 2006. – Режим доступу до посібника:

<https://www.academia.edu/31720115/%D0%9E%D0%A1%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%9E%D0%87%D0%9F%D0%A1%D0%98%D0%A5%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%93%D0%86%D0%87%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%B5%D0%B4.%D0%92.%D0%93.%D0%9F%D0%B0%D0%BD%D0%BA%D0%B0.3-%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%B4.%D0%9A.%D0%9B%D0%B8%D0%B1%D1%96%D0%B4%D1%8C.2006>

9. Основи психотерапії: навч. посібник / за ред. К. В. Седих, О. О. Фільц. – К.: Академвидав, 2016. – 192 с.

10. Перша психологічна допомога : посібник для працівників на місцях. — Київ : Унів. Вид-во ПУЛЬСАРИ, 2017. — 64 с. — Режим доступу до посібника: https://www.mhinnovation.net/sites/default/files/downloads/resource/%28WHO%2C%20WTF%20and%20WVI%2C%202011%29.%20WHO%20Psychological%20First%20Aid%20Guide_Ukrainian.pdf

11. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник / З.Г. Кісарчук, Я.М. Омельченко, Г.П. Лазос, Л.І. Литвиненко, Л.Г. Царенко; за ред. З.Г. Кісарчук. – К. : ТОВ “Видавництво “Логос”. – 207с. – Режим доступу до посібника:

http://lib.iitta.gov.ua/706344/1/%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B0%20%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B6%D0%B4%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BC%2017_03_2015.pdf

12. Психологічна служба: Підруч. / [В.Г. Панок (наук. ред.), А.Г. Обухівська, В.Д. Острова та ін.]. – К.: Ніка-Центр, 2016. – 362 с. – Режим доступу до підручника: http://lib.iitta.gov.ua/705662/1/ps_sluzzba.pdf

13. Федорчук В.М. Тренінг особистісного зростання. [текст]: навч. посіб. / В.М.Федорчук – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 250 с. – Режим доступу до посібника: http://www.posek.km.ua/images/stories/doc/trening_osobystogo_zrostannay.pdf

14. Хомич Г.О., Ткач Р.М. Основи психологічного консультування: Навч. Посібник. – К.: МАУП, 2004. – 152 с. – Режим доступу до посібника: https://lkkeip.at.ua/_ld/1/146_up_31.pdf

15. Чала Ю.М., Шахрайчук А.М. Психодіагностика: навчальний посібник / Ю.М. Чала, А.М. Шахрайчук. – Харків: НТУ «ХПІ», 2018. – 246 с. Режим доступу до посібника: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/40695/1/Book_2018_Chala_Psykhodiahnostyka.pdf